

nksr

nederlandse
katholieke
schoolraad

Katholiek onderwijs in perspectief

Diaken drs. Titus G.W. Frankemölle
Zeegse, 22 maart 2018

Titus Frankemölle

- diaken bisdom Breda
 - Catharinaparochie Oosterhout
- voorzitter NKSR
- vicevoorzitter CEEC
- rector/algemeen directeur VO-scholen in Bergen op Zoom, Dongen en Oosterhout
- voorzitter werkgroep identiteit bestuur en rectoren vereniging Ons Middelbaar Onderwijs
- docent PDOB

Inhoud presentatie

- Nederlandse context
katholiek onderwijs 2018
- Interculturele dialoog
- Bronnen
- Waarden
- Geleefde identiteit
- Katholiek leiderschap

Realiteit anno nu

Religieuze en culturele pluraliteit

Geen scholen met 100% katholieken

'Sprakeloosheid' deel teamleden

Evenwicht zoeken tussen

- katholieke identiteit
- onderwijs in andere godsdiensten
- niet-gelovige leerlingen

Segmentering maatschappij

- Sterk gesecculariseerd
- Sterke nadruk op individualisme
- Collectivisme is ouderwets
- Marginalisatie van (gedeelde) religieuze en culturele waarden

Maatschappelijk verzet

- Verpleegkundigen en artsen tegen gezondheidszorg als een op winst gebaseerde business case
- Bedrijven ontdekken dat winstmaximalisatie niet alles is en er ook behoefte bestaat aan ethiek
- Leerkrachten willen lesgeven en leerlingen vormen in plaats van gedegradeerd te worden tot bureaucraten en testmachines

Opdracht katholiek onderwijs

Katholieke scholen rusten leerlingen toe om op basis van **waarden** te leven, te werken en een bijdrage te leveren aan onze democratische samenleving

Geen keus een missie

Katholieke scholen nemen hun sociale en maatschappelijke rol serieus

Katholieke identiteit is een sociale inspiratiebron

Bron
casu quo
basis

- Christelijk geloof
- Katholieke traditie
- Leven vanuit de a/Ander
- Onderwijs voor de mens, iedere mens en de hele mens

Sociale leer

- Eigen maatschappijbeeld
- Concreet handelen vanuit Blijde Boodschap
- Kernbeginselen
 - menselijke waardigheid
 - algemeen welzijn
 - solidariteit
 - gerechtigheid
 - subsidiariteit

Katholieke identiteit

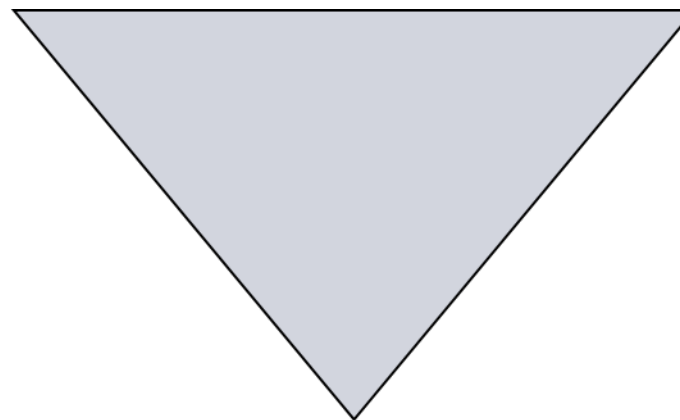
- Godsdienstlessen
- Vieren
- Symbolen
- Relatie school en parochie
- Pedagogisch klimaat (katholiek onderwijs is burgerschap pur sang)
- Katholiek taal en rekenen
- Onderwijskundig, financieel, organisatorisch, kwaliteits- en personeelsbeleid op basis van kernbeginselen sociale leer
- Et cetera

Sociale leer en leiderschap

- Katholieke traditie als richtingwijzer voor bestuurs-, school- en onderwijsbeleid
- Vijf kernbeginselen als criteria voor denken en handelen
- Dienstbaarheid aan de naaste

Basis dispositie

schoolgemeenschap

schoolleider

Communicatie

- Niet ik, maar de ander staat centraal
- Relaties zijn gestoeld op vertrouwen
- De ander is geen object, maar een subject
- Communicatief vs. strategisch handelen

Communicatief
handelen

Communicatief handelen

≠

strategisch handelen

Communicatief handelen

- Gelijkwaardigheid
- Iedereen is subject met eigen verantwoordelijkheid en eigen vrijheid
- Consensus georiënteerd op basis van doorslaggevende redelijke argumentatie, zonder dwang of inzet van macht

(Habermas)

De **ander** en ik

Subject versus object als manieren van beïnvloeding

- restauratief: ander als object (SxO)
- strategisch: ander als subject, echter in eigen strategie (SxSo)
- reciproque: gelijkwaardige positie (SxS)

(Höhn)

Noties

- Ontmoeting en gemeenschap prevaleren boven organisatie, financiën, beleid en ander kantoorwerk
- Mensen binden door tijd te nemen voor de ander, een luisterend oor hebben en oprechte interesse in de ander
- Kwaliteitsbeleid betekent investeren in mensen en niet *a priori* of zelfs alleen in instrumenten
- Beleid ter zake van bijvoorbeeld competenties, gesprekkencyclus en personeelszorg mag de ander niet instrumentaliseren - hele mens als schepsel Gods staat voorop

Checklist

- ✓ Wees authentiek
- ✓ Maak van jezelf geen god
- ✓ Misbruik geen macht
- ✓ Neem tijd voor bezinning
- ✓ Toon eerbied voor je voorgangers
- ✓ Luister naar anderen
- ✓ Wees betrouwbaar
- ✓ Wees zelf inspirerend
- ✓ Wees integer
- ✓ Wees tevreden

(Den Bakker)

Resumé

Goed onderwijs

is

Goed mens

is

Goed leven

is

Goed handelen

Leitmotiv

Ben ik een goed mens en bevordert mijn leiderschap het goede leven, het goede handelen en daarmee goed onderwijs?

